

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 81/2016-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti PPC Power, a. s., Magnetová 12, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, v zastúpení advokátom Mgr. Martinom Škublom, ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžz 2/2013 a jeho rozsudkom z 26. februára 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti PPC Power, a. s., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. júna 2015 doručená sťažnosť spoločnosti PPC Power, a. s. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného

práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžz 2/2013 a jeho rozsudkom z 26. februára 2015 (ďalej len „najvyšší súd“ a „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Sťažovateľka na odôvodnenie sťažnosti uviedla: *«Návrhom na začatie konania, ktorý bol Odporcovi doručený dňa 30. 3. 2011 (ďalej len „Návrh“), v zmysle ustanovenia § 250v OSP sa sťažovateľ domáhal ochrany pred nezákonným zásahom MF SR.*

Sťažovateľ týmto Návrhom napadol nezákonný zásah spočívajúci vo zverejňovaní priemerných trhových cien emisných kvót Ministerstvom financií SR na jeho webovom sídle, pričom za nezákonný zásah označil konanie správneho orgánu – MF SR, ktoré stanovením priemerných trhových cien emisných kvót postupovalo „arbitrárne, svojvoľne a na základe absolútne voľnej úvahy“. Ďalej, Sťažovateľ v Návrhu poukazoval na skutočnosť, že príslušný právny predpis, ustanovenie § 51b ods. 12 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov (ďalej len „Zákon o dani z príjmov“), na základe ktorého bol nezákonný zásah vykonávaný, „je nevykonateľný a neurčitý a žiadnym spôsobom neurčuje spôsob výpočtu priemerných trhových cien emisných kvót“.

Podľa názoru Sťažovateľa nezákonným zverejnením priemerných trhových cien emisných kvót MF SR bol ukrátený na svojich zákonných i ústavných právach, keďže aktom MF SR mu vznikla povinnosť odvieť preddavky na daň a daň z emisných kvót v konkrétnej výške, pričom táto výška bola určená nezákonným spôsobom. Sťažovateľ teda žiadal Odporcu o vydanie takého rozhodnutia, ktorým by ďalším dôsledkom nezákonného zásahu a jeho hroziacemu opakovaniu zamedzil, a to tým, že uloží MF SR odstrániť údaj o priemernej cene na účely vyčíslenia základu dane z emisných kvót zo svojho webového sídla.

Navyše, keďže so zverejnením priemerných trhových cien emisných kvót sú spojené právne následky záväzného určenia priemernej trhovej ceny ako chýbajúcej zložky vzorca na výpočet základu dane z emisných kvót, na základe čoho sa vypočítava a odvádza príslušná daň z emisných kvót, nezákonným zverejnením priemerných cien emisných kvót

(nezákonný zásah) zároveň došlo k porušeniu Sťažovateľovho vlastníckeho práva a práva na podnikanie.»

3. Najvyšší súd pôvodne o návrhu sťažovateľky rozhodol uznesením sp. zn. 8 Sžz 1/2011 z 28. augusta 2012, ktorým konanie o návrhu sťažovateľky zastavil. Dospel pritom k záveru, že predmet konania odpadol, keď 30. júna 2012 nadobudol účinnosť čl. IV zákona č. 189/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 609/2007 Z. z. o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 189/2012 Z. z.“), ktorým sa vypustil § 51b zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“), o ktorého aplikáciu v predmetnej veci išlo.

4. Na podklade sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 179/2013 zo 7. augusta 2013 vyslovil, že uvedeným zastavujúcim uznesením najvyššieho súdu boli porušené základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, toto uznesenie zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Na odôvodnenie tohto nálezu pritom ústavný súd v podstatnom uviedol:

«Daň z emisných kvót bola zavedená na území Slovenskej republiky vložением § 51b do zákona o dani z príjmov, a to zákonom č. 548/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony s účinnosťou od 1. januára 2011.

Z ustanovení jednotlivých odsekov § 51b zákona o dani z príjmov vyplýva, že pre výpočet dane z emisných kvót, ako aj preddavkov na daň z emisných kvót sú určujúce priemerné ceny emisných kvót, ktoré tvoria súčasť výpočtového vzorca na výpočet dane i preddavkov na daň.

V ustanovení § 51b zákona o dani z príjmov ani v ostatných ustanoveniach citovaného zákona nie je vymedzený spôsob určenia priemerných cien emisných kvót.

Zákon o dani z príjmov len v § 51b ods. 12 uvádza, že priemerné ceny emisných kvót za jednotlivé kalendárne mesiace a kalendárne roky zverejní ministerstvo na svojom webovom sídle.

Pre výpočet preddavkov na daň z emisných kvót za kalendárny rok 2011 splatných do 30. júna 2011 a do 31. decembra 2011 boli rozhodujúce priemerné trhové ceny emisných kvót v roku 2010 a pre výpočet dane z emisných kvót za kalendárny rok 2011 splatnej do 30. júna 2012 boli rozhodujúce trhové ceny emisných kvót za kalendárny mesiac predchádzajúci mesiacu, v ktorom sa uskutočnil ich prevod a priemerné trhové ceny emisných kvót za príslušný kalendárny rok, t. j. rok 2011 (§ 51b ods. 3, 4, 6, 7 a 8 zákona o dani z príjmov).

Daň z emisných kvót bola zrušená na území Slovenskej republiky vypustením § 51b zo zákona o dani z príjmov, a to zákonom č. 189/2012 Z. z. s účinnosťou od 30. júna 2012.

Zákonom č. 189/2012 Z. z. s účinnosťou od 30. júna 2012 však bolo do zákona o dani z príjmov vložené prechodné ustanovenie § 52p, ktoré v odseku 1 znie: „ustanovenia § 51b v znení účinnom do 29. júna 2012 sa použijú pri podávaní daňového priznania k dani z emisných kvót za posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu roka 2012...“

Z uvedeného vyplýva, že podávanie daňových priznaní a výpočet dane z emisných kvót za zdaňovacie obdobie roku 2011 sa naďalej spravuje obsahom § 51b zákona o dani z príjmov v znení účinnom do 29. júna 2012, hoci bolo predmetné ustanovenie s účinnosťou od 30. júna 2012 vypustené z citovaného zákona. ...

V okolnostiach posudzovanej veci treba námietku sťažovateľky o tom, že najvyšší súd sa opomenul akýmkoľvek spôsobom vysporiadať so všetkými súvislosťami a dôsledkami zmeny právnej úpravy (vypustenie § 51b a vloženie § 52p zákona o dani z príjmov s účinnosťou od 30. júna 2012), považovať za dôvodnú.

Podľa názoru ústavného súdu dôsledky zmeny právnej úpravy, najmä pokiaľ ide prechodné ustanovenie § 52p zákona o dani z príjmov (účinné v čase rozhodovania najvyššieho súdu), boli pre rozhodovanie najvyššieho súdu v namietanom konaní rozhodujúce, t. j. také, ku ktorým bolo nevyhnutné formulovať v odôvodnení napadnutého uznesenia špecifickú (konkrétnu) odpoveď.

Za stavu, keď sa najvyšší súd touto skutočnosťou v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec nezaoberal, nemožno napadnuté uznesenie považovať za ústavne konformné. V danom prípade bolo podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné, aby sa najvyšší súd s touto podstatnou skutočnosťou v odôvodnení napadnutého uznesenia primeraným spôsobom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal. Ak tak najvyšší súd neurobil, treba považovať napadnuté uznesenie za zjavne neodôvodnené, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľné a neudržateľné, čo zakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny.»

5. V ďalšom konaní najvyšší súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou rozhodol tak, že návrh sťažovateľky zamietol. Sťažovateľka v sťažnosti formulovala rozsiahlu argumentáciu, ktorou namietala nesprávne zistenie skutkového stavu, nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu. K povahe nezákonného zásahu sťažovateľka uviedla, že tento „... spočíval v *arbitrárnom určení a zverejnení priemerných trhových cien emisných kvót, na základe zverejnenia ktorých bol určený konkrétny rozsah daňovej povinnosti a tým aj rozsah preddavkov na daň, ktoré preddavky bol sťažovateľ povinný uhradiť (a ktoré aj uhradil). Ministerstvo financií SR podľa sťažovateľky zverejnilo priemerné ceny emisných kvót vlastným spôsobom bez opory v zákone a teda v rozpore s ústavou.*“.

K najvyšším súdom tvrdenej absencii zásahu do jej majetkových práv sťažovateľka uviedla:

«*Do práv sťažovateľa, preto bolo a je síce (sekundárne) zasiahnuté aj vznikom povinnosti zaplatiť daň v takto nezákonne určenej výške vychádzajúcej z nezákonne stanovenej priemernej ceny emisných kvót, ale predovšetkým tým, že MF SR arbitrárne stanovilo a na svojom webovom sídle takto nezákonne stanovené priemerné trhové ceny zverejnilo a zverejňuje, čím nezákonne (t. j. bez riadneho zákonného zmocnenia) a arbitrárne sanuje „medzery“ zákona (neurčitost' ustanovení o stanovovaní priemerných cien emisných kvót, čo spôsobuje ich nevykonateľnosť a neaplikovateľnosť).*»

6. Zásah do označených práv sťažovateľka zhrnula takto:

„K porušeniu vlastníckeho práva sťažovateľa došlo predovšetkým zverejnením priemerných trhových cien emisných kvót (ktoré boli podľa sťažovateľa určené nezákonným spôsobom), na základe ktorých následne došlo k výpočtu, a tak k určení výšky preddavkov na daň... a k určení základu dane z emisných kvót. Sťažovateľ sa týmto konaním dostal do stavu právnej neistoty, ktorá mala vplyv na jeho podnikateľské aktivity...

Tým, že Sťažovateľ bol povinný odvieť preddavky na daň z emisných kvót, ktorých výška bola určená nezákonným spôsobom (t. j. nezákonným zásahom zo strany MF SR), obsah jeho vlastníckeho práva bol porušený vo všetkých vyššie definovaných prvkoch...

Rozsudkom NR SR tak Odporca nielen neodstránil zásah do vlastníckeho práva Sťažovateľa, ale naopak, tento prehľbil tým, že Sťažovateľ je aj naďalej zbavený možnosti disponovať so svojimi finančnými prostriedkami v sume odvedených preddavkov na daň z emisných kvót...

Odporca tým, že vydal rozsudok NR SR v rozpore so zákonom a právom na spravodlivú súdnu ochranu, zabránil Sťažovateľovi, aby ako podnikateľ mohol využiť svoje finančné prostriedky vo forme zaplatených preddavkov na daň z emisných kvót na svoje podnikateľské aktivity...

Najvyšší súd v rozsudku uzavrel, že... proti zásahu zo strany MF SR sa bude môcť sťažovateľ domáhať ochrany svojich práv na súde až keď bude po skončení daňovej kontroly vyrubená sťažovateľovi daň z emisných kvót... odporca sa však aj v tomto závere opomenul vysporiadať s tým, že sťažovateľ musel v dôsledku nezákonného zásahu... zaplatiť preddavky na daň z emisných kvót, t. j. do jeho práva vlastníť majetok a podnikáť už bolo zasiahnuté a dôsledky tohto zásahu stále trvajú. Je preto ústavné neakceptovateľné, aby Odporca nútil sťažovateľa dôsledky nezákonného zásahu trpieť a čakať, kým do jeho ústavných práv bude zasiahnuté ešte viac po skončení daňovej kontroly...“

7. V petite sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej práv postupom a rozsudkom najvyššieho súdu tento zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Požadovala priznať aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Obdobné právo zaručuje aj čl. 36 ods. 1 listiny.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy) je rozhodnúť o prijatí

návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ako z už uvedeného vyplýva, v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktoré sťažovateľka iniciovala na najvyššom súde, ide už v poradí o jej druhú sťažnosť, ktorou sa domáha ochrany svojich práv, ktoré mali byť porušené postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu. Keďže zastavujúce uznesenie najvyššieho súdu bolo nálezom ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 179/2013 zo 7. augusta 2013 ako ústavne nekonformné zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, predmetom skúmania ústavného súdu prirodzene bolo najmä posúdenie, či najvyšší súd v konaní a v rozsudku, ktorý sťažovateľka napadla touto sťažnosťou, postupoval v intenciách právne záväzného názoru ústavného súdu, ktorý vyslovil v konaní o jej prvej sťažnosti proti zastavujúcemu uzneseniu najvyššieho súdu. Rovnako bolo predmetom skúmania ústavného súdu dodržanie záruk vyplývajúcich z práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie a prípadná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a zásahom do označených práv sťažovateľky.

11. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa takto ústavný súd oboznámil s relevantnou časťou odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu, kde tento v podstatnom uviedol:

«Navrhovateľ ako zásah označil zverejnenie priemerných trhových cien emisných kvót.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 250v pojem „zásah“ nedefinuje; jeho definíciu neobsahuje ani iný zákon. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ide o súdnu ochranu pred faktickými nezákonnými zásahmi orgánov verejnej moci, ktoré nie sú

rozhodnutím alebo iným individuálnym aktom. Judikatúra považuje za zásah nezákonný, resp. v širšom zmysle protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúci v postupoch orgánu verejnej správy alebo v jeho činnosti, úkone, pokyne, prípadne nečinnosti. Musí ísť o priamy zásah do subjektívnych verejných práv (napr. porušenie práva na život, práva na osobnú slobodu, práva na ochranu vlastníctva, práva na ochranu obydlia a pod.). Takýto zásah orgánu verejnej správy správny súd nemôže zrušiť, môže však správnemu orgánu zakázať, aby v porušovaní dotknutého práva pokračoval a ak je to možné správnemu orgánu prikázať, aby obnovil stav pred zásahom. Cieľom ochrany podľa § 250v O. s. p. je teda ukončenie nezákonného zásahu správneho orgánu, proti ktorému sa fyzická alebo právnická osoba nemôže brániť inými prostriedkami.

Pokiaľ ide o právnu povahu navrhovateľom vymedzeného zásahu, jednalo sa o faktický úkon verejnej správy, uskutočnený v oblasti verejnej správy na základe zákonného zmocnenia v tom čase účinného právneho predpisu. Odporca vo veci nevydával žiadne rozhodnutie, opatrenie, pokyn, ani neexistoval iný podklad pre zverejňovanie priemerných cien ako samotný právny predpis. Z uvedeného možno vyvodíť, že takýto úkon odporcu je možné vyhodnotiť za zásah v zmysle § 250v ods. 1 O. s. p.

Podľa čl. 59 Ústavy SR, dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Podľa § 1 ods. 1 písm. c/ zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, tento zákon upravuje daň z emisných kvót...

Podľa § 51b ods. 2 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, predmetom dane z emisných kvót sú zapísané emisné kvóty v rokoch 2011 a 2012.

Podľa § 51b ods. 3 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, základ dane z emisných kvót sa zistí ako súčet násobkov prevedených emisných kvót v jednotlivých kalendárnych mesiacoch a priemernej trhovej ceny emisných kvót za kalendárny mesiac predchádzajúci mesiacu, v ktorom sa uskutočnil ich prevod, a násobku nespotrebovaných emisných kvót a priemernej trhovej ceny emisných kvót za príslušný kalendárny rok...

Podľa § 51b ods. 6 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, daňovník podáva daňové priznanie na daň z emisných kvót miestne príslušnému správcovi dane za príslušný kalendárny rok v lehote do 30. júna po skončení príslušného kalendárneho

roka. Daň z emisných kvót je splatná v lehote na podanie daňového priznania na daň z emisných kvót.

Podľa § 51b ods. 8 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, daňovník platí polročné preddavky na daň z emisných kvót na rok 2011 vo výške jednej polovice predpokladanej dane, a to v lehote do 30. júna 2011 a do 31. decembra 2011. Predpokladanú daň vypočíta sadzbou dane podľa odseku 5 zo sumy vyčíslenej ako násobok priemernej trhovej ceny emisných kvót za rok 2010 a zapísaných emisných kvót na rok 2011 znížených o skutočne spotrebované emisné kvóty v roku 2010 a o úsporu spotrebovaných emisných kvót vyčíslenú podľa osobitného predpisu...

Podľa § 51b ods. 10 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, ak zaplatené preddavky na daň z emisných kvót sú nižšie ako daň z emisných kvót vypočítaná v daňovom priznaní na daň z emisných kvót, daňovník je povinný zaplatiť rozdiel v lehote na podanie daňového priznania podľa odsekov 6 a 7. Ak zaplatené preddavky na daň z emisných kvót sú vyššie ako daň z emisných kvót vypočítaná v daňovom priznaní na daň z emisných kvót, rozdiel sa považuje za daňový preplatok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 51b ods. 12 zák. o dani z príjmov v znení účinnom do 28.06.2012, priemerné ceny emisných kvót za jednotlivé mesiace a kalendárne roky zverejní ministerstvo na svojom webovom sídle.

Za dôsledky tohto zásahu označil navrhovateľ vznik povinnosti zaplatiť daň z emisných kvót, keďže na základe zverejnenej priemernej trhovej ceny bol povinný vypočítať a odvieť príslušnú daň. S týmto záverom sa najvyšší súd nestotožňuje.

Zverejnenie priemerných trhových cien nemožno považovať za predpoklad pre vznik povinnosti zaplatiť daň, pretože samotná daňová povinnosť vznikla navrhovateľovi priamo prijatím zákona. Zverejnenie priemerných trhových cien bolo až dôsledkom zavedenia daňovej povinnosti, ktorej podliehali zapísané emisné kvóty v rokoch 2011 a 2012. Toto zverejnenie je potrebné vnímať ako následok nie ako príčinu zavedenia daňovej povinnosti pre daň z emisných kvót. Navrhovateľom tvrdený dopad na jeho subjektívne práva nemohol byť následkom ním označeného zásahu zo strany odporcu, ale nastal už skôr, a to na prijatím právneho predpisu, ktorým bola zavedená daň z emisných kvót (zák. č. 548/2010 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony).

Vo vzťahu k tvrdeniu navrhovateľa, že dôsledkom ním označeného zásahu bol povinný vypočítať a odvieť daň, najvyšší súd uvádza:

Je nepochybné, že zverejnené priemerné trhové ceny slúžili pre účely výpočtu základu dane z emisných kvót.

Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že priamo zverejnením priemerných trhových cien emisných kvót bola určená jeho daňová povinnosť, je potrebné uviesť, že postup pre určenie dane vyplýval z vtedy účinnej právnej úpravy, pričom priemerná trhová cena slúžila výlučne ako jedna z hodnôt pri určovaní základu dane. K samotnej zmene na majetkových právach navrhovateľa nemohlo dôjsť priamo zverejnením priemerných trhových cien, ale až následne zaplatením dane v určitej výške. Z vyjadrenia právneho zástupcu navrhovateľa na nariadených pojednávaniach nepochybne vyplýva, že daň nebola doposiaľ vôbec zaplatená. Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ nebol v tomto smere žiadnym spôsobom ukrátený na svojich subjektívnych majetkových právach. V konaní nebolo preukázané, že by v priamej príčinnej súvislosti so zverejnením priemerných trhových cien emisných kvót nastal u navrhovateľa úbytok na majetku, prípadne iná ujma na právach.

Najvyššiemu súdu v tomto konaní, s ohľadom na právne posúdenie tvrdených dôsledkov zásahu, nenáleží preskúmať alebo sa vyjadrovať k ústavnosti, zákonnosti alebo súladu s európskym právom, pokiaľ ide o postup zákonodarcu, ktorý zvolil pri určení základu dane alebo jej sadzby. Tento záver je nevyhnutné prijať najmä berúc na zreteľ, že v konaní o nezákonnom zásahu nemožno za zásah považovať samotné prijatie právneho predpisu. Prijímanie zákonov je v zmysle čl. 72 Ústavy SR zverené Národnej rade Slovenskej republiky, ktorá je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky. Odporca nemá zákonodarnú právomoc, a preto pokiaľ by sa aj navrhovateľ domnieval, že prijatie dotknutej legislatívnej úpravy, na základe ktorej mu vznikla daňová povinnosť, bolo nezákonné, odporca v tomto konaní nemá pasívnu vecnú legitimáciu.

Návrh bolo potrebné zamietnuť ako nedôvodný, keď nebolo preukázané, že dôsledky tvrdené navrhovateľom by bolo možné považovať za následok zásahu zo strany odporcu (vznik samotnej daňovej povinnosti) alebo by boli vôbec nastali (daň nebola zaplatená).

S ohľadom na vyššie uvedené závery sa súd v ďalšom nezaoberal argumentáciou navrhovateľa vo vzťahu k trvaniu daňovej povinnosti za rok 2011.

Najvyšší súd záverom uvádza, že navrhovateľom namietaný postup nemohol posúdiť ako nezákonný zásah v intenciách ustanovenia § 250v O. s. p., čo však neznamená, že v prípade ukončenia daňovej kontroly a následného prípadného vyrubenia dane, by sa nemohol navrhovateľ domáhať súdnej ochrany svojich subjektívnych verejných práv a právnych záujmov na nezávislom a nestrannom súde.»

12. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, III. ÚS 142/2011). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený. Dôvodom odmietnutia návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej.

13. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá

na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

14. Ako z uvedeného vyplýva, ústavnému súdu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť právneho záveru všeobecného súdu v konkrétnej právnej veci ani výklad zákona, ktorý v konkrétnej veci aplikoval. Sťažovateľka však túto stabilizovanú judikatúru ústavného súdu opomína a sťažnosť uplatnila v podstate ako opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Účel sťažnosti je však v porovnaní s opravnými prostriedkami v systéme všeobecného súdnictva diametrálne odlišný, keďže táto sleduje výlučne ochranu základných práv a slobôd.

15. Ako zo skôr uvedeného vyplýva, najvyšší súd rozsudkom návrh zamietol, keď síce dospel k záveru, že zverejnenie priemerných trhových cien emisných kvót možno považovať za zásah v zmysle § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, návrh však nebol dôvodný, keďže k zásahu do majetkových (resp. iných) práv sťažovateľky nedošlo týmto zverejnením a dôsledky tvrdené sťažovateľkou neboli následkom tohto zásahu. Daňová povinnosť sťažovateľky na dani z emisných kvót vznikla priamo zákonom a zverejnenie priemerných trhových cien emisných kvót slúžilo výlučne ako stanovenie jednej z hodnôt pri určovaní základu dane. Napokon najvyšší súd uzavrel, že návrh sťažovateľky bol v istom zmysle predčasný, keďže zistenie výšky daňovej povinnosti je

predmetom daňovej kontroly u sťažovateľky a proti prípadnému vyrubeniu dane z emisných kvót bude môcť uplatniť prostriedky súdnej ochrany na nezávislom a nestrannom súde.

16. Sťažovateľka pritom v sťažnosti doručenej ústavnému súdu okrem opakovaných tvrdení, že zverejnenie priemerných trhových cien emisných kvót bolo „arbitrárne“, „svojvoľné“ či „nezákonné“, neuviedla žiadne právne významný argument, ktorým by odôvodnila tieto tvrdenia. Okrem vlastných tvrdení takto ústavnému súdu nepredložila žiaden dôkaz opaku, ktorý by spochybnil zverejnené priemerné ceny emisných kvót, ktoré boli na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky zverejnené s odkazom na priemerné ceny na burze BlueNext (odkaz na argumentáciu v konaní pred najvyšším súdom nemožno považovať za unesenie tohto bremena). Uvedenú skutočnosť však ústavný súd dodáva nad rámec potreby, keďže jeho úloha nespočívala v skúmaní správnosti zverejnenia priemerných trhových cien emisných kvót, ale výlučne v posúdení, či najvyšší súd napadnutým rozsudkom mohol zasiahnuť do označených práv sťažovateľky.

17. Z pohľadu záruk, ktoré vyplývajú zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd konštatuje, že na rozdiel od pôvodného zastavujúceho uznesenia najvyššieho súdu rozsudok najvyššieho súdu, ako aj postup, ktorý mu prechádzal, nemožno vyhodnotiť ako ústavne nekonformný. Najvyšší súd totiž v konaní poskytol sťažovateľke priestor na uplatnenie jej procesných práv, meritórne posúdil ňou namietaný nezákonný zásah Ministerstva financií Slovenskej republiky na jej právne a majetkové postavenie a napokon rozsudkom s odôvodnením, ktoré nemožno považovať za svojvoľné či arbitrárne, jej návrh ako nedôvodný zamietol. Najvyšší súd pritom relevantne poukázal na skutočnosť, že samotná daňová povinnosť vznikla sťažovateľke priamo zo zákona a zverejnené priemerné ceny emisných kvót tvoria len jednu z hodnôt, ktoré majú vplyv na určenie základu dane, ktorého výška však v prípade sťažovateľky v čase jeho rozhodovania ešte nebola ustálená. Zároveň najvyšší súd ustálil, že jediným zákonodarným orgánom je Národná rada Slovenskej republiky, ktorá jediná môže ustanoviť spôsob určenia základu dane a sadzbu dane z emisných kvót.

18. Z uvedených dôvodov neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie. Tejto totiž chýbala akákoľvek ústavnoprávna relevancia, ktorá by takýto

postup a rozhodnutie ústavného súdu odôvodňovali. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup a rozsudok najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať ani za svojvoľný či arbitrárny. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V rozsudku najvyššieho súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

19. Aj keď ústavnému súdu v princípe neprislúcha dopĺňať či vylepšovať dôvody rozhodnutia všeobecného súdu, v reakcii na sťažnostné dôvody len stručne uvádza:

(i) prechodné ustanovenia novely vykonanej zákonom č. 189/2012 Z. z., ktorým sa vypustil § 51b zákona o dani z príjmov, ustanovili, že ustanovenia o dani z emisných kvót v znení účinnom do 29. júna 2012 sa použijú pri podávaní daňového priznania k dani z emisných kvót za posledné zdaňovacie obdobie predchádzajúce zdaňovaciemu obdobiu roka 2012, teda za rok 2011,

(ii) zverejnenie priemernej ceny emisných kvót na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky bolo splnením jeho zákonnej povinnosti v zmysle § 51b ods. 12 zákona o dani z príjmov, zjavne teda bolo vykonané na zákonomnom podklade,

(iii) rovnako vznik daňovej povinnosti sťažovateľky, ako aj povinnosti zaplatiť preddavky na daň mali zákonný podklad a zverejnenie priemernej ceny emisných kvót na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky preto nebolo prvotne spôsobilé zasiahnuť do označených práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu,

(iv) platenie preddavkov na akúkoľvek daň nemožno bez ďalšieho považovať za zásah do vlastníckeho práva či do práva podnikat', navyše, ustanovenie § 51b ods. 13 zákona o dani z príjmov v znení účinnom pred jeho novelou vykonanou zákonom č. 189/2012 Z. z. umožňovalo správcovi dane v odôvodnených prípadoch na žiadosť daňovníka určiť platenie preddavkov na daň z emisných kvót inak,

(v) konečné vysporiadanie zaplatených preddavkov na daň z emisných kvót bude na mieste až po zistení skutočnej výšky daňovej povinnosti a jeho výsledkom môže byť povinnosť doplatiť rozdiel na dani alebo vznik daňového preplatku,

(vi) až v konečnom rozhodnutí o vyrubení dane bude správcu dane zaťažovať bremeno riadne a preskúmateľne odôvodniť svoj postup pri určovaní základu dane a samotnej dane z emisných kvót.

20. Z uvedených dôvodov preto neprichádzalo do úvahy prijať sťažnosť na ďalšie konanie ani pokiaľ ide o namietaný zásah do práva vlastníť majetok a práva podnikat'. Absentuje tu totiž priama príčinná súvislosť medzi napadnutým postupom a rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami, keďže tieto práva sťažovateľky mohli byť dotknuté prijatím zákona Národnej rady Slovenskej republiky, ktorým bola uložená daň z emisných kvót a povinnosť platiť preddavky na túto daň, nie však rozsudkom najvyššieho súdu, ktorý posudzoval tvrdenú nezákonnosť zverejnenia priemernej ceny emisných kvót na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktoré bolo prejavom splnenia jeho zákonnej povinnosti. Aj v tejto časti bola preto sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

21. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie rozsudku najvyššieho súdu, vrátenie vecí na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2016